

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 4Obdo/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2516206854
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Praženková
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2516206854.2

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Dobrovičova 12, Bratislava, IČO: 00 156 621 proti žalovanému Flügel & Klement, s. r. o., Hurbanova 7/2477, Piešťany, IČO: 44 640 153, právne zastúpený Havlát & Partners - advokátska kancelária, s. r. o., Rudnayovo námestie 4549/1, Bratislava, o zaplatenie 59 548,80 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 7Cb/34/2016, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 32Cob/74/2022 zo dňa 30. novembra 2022, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 32Cob/74/2022 z 30. novembra 2022 **zrušuje a vec vracia** na ďalšie konanie Krajskému súdu v Bratislave.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Piešťany (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 7Cb/34/2016 zo dňa 27. mája 2022 žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 14 ods. 3 a § 22 zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v zmysle ktorých nie je aktívne procesne legitimovaným subjektom na vymáhanie žalovaného nároku.

2. Žalobca sa žalobou domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 59 548,80 eura spolu s úrokom s omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 59 548,80 eura od 6. októbra 2012 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 1 680 eur, z titulu, že žalovaný riadne a včas nepristúpil k odstraňovaniu oznámených skrytých väd diela ani na základe predžalobnej výzvy a pokusu o zmier na úhradu primeranej zľavy z ceny diela listu č. S-2476/2016-420, Z-27281/2016 zo dňa 12.10.2016. Žalobou sa žalobca domáha priznania primeranej zľavy z ceny diela, ktorú vyčíslil na sumu 59.548,80 eur s DPH.

Konanie pred odvolacím súdom

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca, o ktorom Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) rozhodol uznesením č. k. 32Cob/74/2022-682 zo dňa 30. novembra 2022 tak, že v prvom výroku odvolanie žalobcu odmietol. Druhým výrokom žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

4. Odvolací súd konštatoval, že z obsahu spisu vyplynulo, že dňa 1. júla 2022 doručil žalobca súdu prvej inštancie elektronickú správu, ktorá obsahovala elektronický formulár s názvom „Odvolanie“ a elektronickú prílohu s názvom „odvolanie žalobcu vo veci PATER NOSTER.pdf“. Prvý elektronický dokument (odvolanie) obsahuje označenie strán a rozhodnutia, proti ktorému smeruje vrátane rozsahu, v akom sa toto rozhodnutie napáda, a aj odvolací návrh. Druhý dokument obsahuje tie isté údaje,

ale doplnené o odvolaciu argumentáciu a odvolacie dôvody. Kým prvý dokument bol opatrený kvalifikovaným podpisom, druhý dokument žiaden elektronický podpis neobsahuje (výsledok overenia podpisov, č.l. 653). Bez podpisu teda nemožno tento dokument považovať za autorizovaný podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente), ďalej len „zákon o e-Governmente“.

4.1. Konštatoval, že podmienka kvalifikovaného elektronického podpisu odvolania obsahujúceho odvolacie dôvody ako prílohy elektronického podania vyplýva najmä z ustanovení § 23 ods. 1, § 24 ods. 5, ako aj § 25 zákona o e-Governmente (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 3. februára 2022, sp. zn. II. ÚS 442/2021-41, bod 26).

4.2. Odvolací súd uzavrel, že odvolanie trpí vadami, pre ktoré sa ním nemôže meritórne zaoberať. Odvolanie obsahujúce odvolacie dôvody, avšak platne neautorizované v zákonom stanovenej lehote ani doplnené, odvolací súd naň v tejto časti nemôže prihliadať, a teda musí vychádzať z toho, že žiadne odvolacie dôvody neobsahuje. Z odvolania žalobcu tak nie sú zistiteľné žiadne dôvody, pre ktoré by malo byť rozhodnutie súdu prvej inštancie nesprávne. Ako už bolo naznačené vyššie, odvolací súd je viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), ibaže ide o vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, čo ale nie je tento prípad (§ 380 ods. 2 CSP). V odvolacom konaní teda chýbajú argumenty žalobcu umožňujúce priestor na vecný prieskum napadnutého rozhodnutia odvolaním súdom. Keďže na doplnenie odvolacích dôvodov sa nevyzýva (§ 373 ods. 1 in fine CSP) a odvolacie dôvody možno dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP), ktorá už uplynula, odvolanie trpí neodstrániteľnou vadou, pre ktorú nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

Dovolanie žalobcu

5. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého odôvodnil podľa ust. § 420 písm. f) CSP. V dovolaní uviedol, že odmietnutie odvolania z dôvodov prezentovaných odvolacím súdom predstavuje nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým znemožnil žalobcovi uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

5.1. Dovolateľ uviedol, že odvolanie zo dňa 30.06.2022 bolo podané elektronicke pomocou tlačiva vydaného Ministerstvo spravodlivosti SR cez portál eŽaloby a podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom, o čom boli žalobcovi cez portál eŽaloby doručené aj notifikácie. V zmysle zákona o e-Governmente podanie odvolania prostredníctvom formulára, ktorý bol doručený elektronicke súdu a bol platne podpísaný, sa považuje za platné podanie. Odôvodnenie odvolania pripojil z dôvodu prehľadnosti v prílohe formulára odvolania. Uviedol, že každý formulár na portáli eŽaloby obsahuje poučenie ohľadom príloh v znení, že podpísať elektronicke prílohu je potrebné iba v prípade plnej moci na zastupovanie klienta. V prípade, že je príloha väčšia ako 5 MB, môže sa vyskytnúť problém pri jej podpísaní. V takom prípade je možné postupovať tak, že buď ponechať elektronicke prílohu nepodpísanú, pokiaľ ju netvorí plná moc, alebo sa ju pokúsiť opätovne podpísať, alebo prílohu zmenšiť a opätovne sa pokúsiť o podpísanie elektronickej prílohy. Odkázal na svoje vyjadrenie zo dňa 7. septembra v ktorom popísal celý postup elektronickeho podania odvolania. Argumentoval, že žalovaný sa písomne vyjadril k odvolaniu žalobcu, t.j. nie iba k formuláru odvolania, ale aj jeho prílohe, ktorá obsahovala podrobné odôvodnenie odvolania, a teda žalovaný bol s obsahom prílohy (dôvodmi odvolania) oboznámený. Rovnako tak aj odvolací súd. Poukázal tiež na údaj z portálu eŽaloby, kde je odvolanie žalobcu evidované ako odoslané, prijaté, overené a zapísané, formulár odvolania bol podpísaný, validný a overený a príloha nepodpísaná. Uviedol, že týmto spôsobom podával podania vždy aj v iných súdnych konaniach a tieto boli vždy súdmi akceptované.

5.2. Odvolaciemu súdu vytýkal nesprávny procesný postup a napadnuté rozhodnutie považoval za arbitrárne a príliš formalistické. Poukázal pri tom na názor vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 9Cdo/7/2021 zo dňa 14. apríla 2021, že účelom civilného procesu je spory riešiť (rozhodovať ich) a prinášať spravodlivosť, a nie ich odmieťať (teda „nesúdiť“) cez rôzne arbitrárne procedurálne rituály, ako aj v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 318/2018, II. ÚS 135/04, II. ÚS 435/2014, že prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný (neadekvátny) tlak na dopĺňanie náležitostí ich procesných úkonov, ktoré nemajú oporu v zákone, a ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.

5.3. V ďalšom tiež podporne argumentoval názorom najvyššieho súdu vyjadreným v rozhodnutí sp. zn. 5Ndob/1/2022 zo dňa 26. januára 2022, keď uviedol, že skutkový stav v tejto veci je obdobný. V uvedenom konaní bol podaný odpor voči platobnému rozkazu prostredníctvom elektronickeho formulára,

ktorý bol autorizovaný, avšak odôvodnenie odporu, ktorý tvoril prílohu odporu autorizovaný nebol. Odpor bol podaný v na to určenom elektronickom formulári, avšak priamo v ňom bez vyjadrenia vecného odôvodnenia, ktoré v časti formulára výslovne určeného pre odôvodnenie odporu nahradil odkazom na prílohy, ktoré následne doplnil aj v písomnej listinnej podobe. Najvyšší súd tu vyjadril názor, že žalovaný zvolil takú formu a spôsob elektronického podania odporu, ktorý relevantná právna úprava nevylučuje. V danom prípade je dôvodné vychádzať z takého výkladu právnej normy, ktorý akceptuje zvolenú formu a spôsob podania odporu stranou v konaní. Relevantné v danom prípade bolo, že rubrika elektronicky podaného formulára určená pre odôvodnenie odporu vyplnená žalovaným bola, hoci len odkazom na pripojenú prílohu formulára, v ktorej sa nachádzal celý text odporu vrátane jeho vecného odôvodnenia. Najvyšší súd vo svojom názore vychádzal z doktríny materiálneho poňatia právneho štátu, pričom poukázal na judikatúru ústavného súdu v tejto otázke. Podľa dovolateľa je toto rozhodnutie najvyššieho súdu plne aplikovateľné na prejednávaný spor.

5.4. Rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za formalistické, arbitrárne a opomínajúce samotnú podstatu, ktorou je ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov, ako aj neakceptovateľné z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti. V nadväznosti na uvedené považuje dovolanie za dôvodné a navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Vyjadrenie žalovaného k dovolaniu

6. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý mal za to, že dovolanie je nedôvodné a v celom rozsahu neopodstatnené. Poukázal na to, že odvolanie žalobcu neobsahovalo všeobecné náležitosti podľa ustanovenia § 363 CSP, keďže nebolo podpísané elektronickým kvalifikovaným podpisom, a teda nebolo autorizované zmysle ustanovenia § 23 zákona o e-Governmente. Žalobca elektronicky nepodpísal odvolanie, ale priložil ho k formuláru len vo formáte pdf. Žalovaný tiež považuje tvrdenie dovolateľa o tom, že odôvodnenie odvolania pripojil ako prílohu formulára na odvolanie z dôvodu lepšej prehľadnosti, pričom prílohu nepodpísal (neautorizoval) a že tak robí vždy vo všetkých konaniach pred súdom, pričom tento postup je akceptovaný všetkými súdmi, za nepravdivé tvrdenie, keďže sám dovolateľ pri prvom odvolaní zo dňa 24. apríla 2019 využil na jeho doručenie portál e-Žaloby, pričom do samotného formulára uviedol odôvodnenie odvolania a ako prílohu priložil osobitný dokument - odvolanie, ktoré podpísal (autorizoval) kvalifikovaným elektronickým podpisom.

6.1. K argumentácii dovolateľa rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 5Ndob/1/2020 zo dňa 26. januára 2022, žalovaný poukázal, že rozhodnutie najvyššieho súdu považuje za zmatečné v časti v ktorej poukazuje na listinnú podobu, podpísanú kvalifikovaným elektronickým podpisom, čo si navzájom protirečí, keď listinnú podobu možno podpísať vlastnoručne (fyzicky) a elektronickú podobu možno podpísať (kvalifikovaným) elektronickým podpisom. Zároveň uviedol, že zo spomínaného rozhodnutia najvyššieho súdu, o ktoré opiera dovolateľ svoju argumentáciu, *expressis verbis* nevyplýva, že odpor vyhotovený v písomnej listinnej podobe nebol advokátskou kanceláriou autorizovaný, ako v tomto prejednávanom prípade, kedy dovolateľ ním vyhotovené odvolanie v osobitnom dokumente vo formáte pdf. neautorizoval. Žalovaný je názoru, že z uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu nemožno vyvodiť jednoznačný záver v prejednávanej veci, keďže meritom rozhodnutia zo dňa 26. januára 2022 sp. zn. 5Ndob/1/2020 bolo prejednanie príslušnosti a nie zákonných náležitostí podania v zmysle § 363 a § 127 CSP. Preto považuje žalovaný rozhodnutie, o ktoré opiera svoju dovoláciu argumentáciu žalobca za bezpredmetné a nevzťahujúce sa na túto prejednávanú vec.

6.2. Žalovaný uviedol, že k otázke autorizácii odvolania priloženého ako samostatnú elektronickú prílohu sa vyjadril ústavný súd v rozhodnutí zo dňa 3. februára 2022 sp. zn. II. ÚS 442/2021-41, keď uviedol, že: „Z § 123 CSP jednoznačne vyplýva, že odvolanie je podaním vo veci samej. Ďalej z ustanovení civilného sporového poriadku (§ 363 CSP, § 127 CSP) vyplýva, že podpis podania vo veci samej, a teda aj podpísanie odvolania, je jeho obligatórnou náležitosťou. V posudzovanom prípade nie je sporná otázka, či podpis odvolania je alebo nie je nevyhnutnou náležitosťou, dokonca ani to, či v prípade, ak je odvolanie podávané elektronicky, je nevyhnutný zaručený elektronický podpis, a to napriek tomu, že tieto úvahy sa snažila prezentovať a odôvodniť zúčastnená osoba vo svojom vyjadrení. Podmienka zaručeného elektronického podpisu odvolania ako prílohy elektronického podania vyplýva najmä z § 23 ods. 1, § 24 ods. 5, ako aj § 25 zákona o e-Governmente. Napokon aj krajský súd považoval zaručený elektronický podpis za obligatórnou podmienku na podanom odvolaní tvoriacom prílohu elektronickej správy, pokiaľ podanie žalobcu vrátil okresnému súdu na účely odstránenia väd podania. Sporným ostalo, či tento postup, ktorý sa v konečnom dôsledku pretavil do napadnutého uznesenia, mohol krajský súd aplikovať vo vzťahu k elektrickému podaniu odvolania.“

6.3. Ďalej uviedol, že: „Ústavný súd zvyrazňuje, že žalobca podal odvolanie elektronicky bez autorizácie, pričom v zmysle § 125 ods. 2 CSP súd na dodatočné doručenie podania v prípade, ak bolo podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu, nevyzýva, na takúto podanie sa neprihliada a nie je možné o ňom rozhodovať. Uvedené potvrdzuje nielen zákonné znenie § 125 ods. 2 CSP, ale aj odborná literatúra: „Podanie vo veci samej v elektronickej podobe bez autorizácie je potrebné dodatočne doručiť buď v listinnej podobe, alebo v elektronickej podobe s autorizáciou... podľa § 125 ods. 2 CSP je lehota na doplnenie podania dlhšia, a to desaťdňová. Táto lehota na doplnenie je hmotnoprávna a nie je možné ju predĺžiť. Ak v tejto lehote nie je podanie vo veci samej doplnené, neprihliada sa naň. Nenastanú teda vôbec jeho účinky, konanie ním nie je začaté, skončené ani nie je zmenený jeho priebeh a súd o ňom vôbec nerozhoduje. Súd pritom k dodatočnému doručeniu podania nevyzýva.“

6.4. Žalovaný ďalej poukázal aj na názor vyjadrený v ďalšom rozhodnutí ústavného súdu zo dňa 25. mája 2021 sp. zn. I. ÚS 223/2021 v ktorom uviedol, že: „Z uvedeného zákonného ustanovenia (§ 125 ods. 2 CSP) je zrejmé, že forma, akou sa musí sporová strana/účastník konania obrátiť na súd, je jednoznačne ustanovená ako forma písomná, ktorá môže byť zachytená buď v listinnej alebo elektronickej podobe. Pri elektronickej forme podania vo veci samej platí, že ak toto nie je autorizované podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente, súd naň od počiatku neprihliada ako na podanie písomné a to, aby ho súd začal za takéto považovať, môže dosiahnuť ten, kto ho podáva, jedine tým, že ho v lehote do 10 dní od odoslania neautorizovaného elektronického podania podá znovu ako autorizované elektronické podanie alebo ho dodatočne doručí v 10-dňovej lehote v písomnej podobe. Ak k dodatočnému doplneniu nedôjde, podanie nemá účinky písomného podania a súd naň neprihliada. Súčasne platí, že ten, kto podáva podanie vo veci samej elektronicky bez autorizácie, má povinnosť sám odstrániť tento nedostatok, a to bez ďalšej výzvy súdu, teda na strane súdu nie je zákonom daná povinnosť vyzvať na dodatočné doručenie podania.“

6.5. S ohľadom na uvedené vyjadrené právne názory žalovaný má za to, že odvolanie žalobcu, hoc ako príloha k formuláru muselo byť autorizované elektronickým podpisom.

Dovolacia replika a duplika

7. Dovolateľ podal voči vyjadreniu žalovaného repliku v ktorej poukázal na už uvedené tvrdenia, ktorých sa v zásade pridriava. Novú právnu argumentáciu relevantnú pre rozhodnutie o dovolaní neuviedol. K tomuto vyjadreniu podal taktiež žalovaný dupliku, v ktorej sa pridriava svojich už uvedených tvrdení. Opätovne poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 442/2021 zo dňa 3. februára 2022.

Konanie pred dovolacím súdom

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 2, písm. b) CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

9. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae, teda odmietnutia spravodlivosti (obdobne napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/141/2017 z 30. augusta 2018). Medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu. Pre prípustnosť

dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces.

11. Závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu malo podľa dovolacej argumentácie spočívať v nesprávnom vyhodnotení náležitostí odvolania, a to spôsobu jeho podpisania.

12. Podľa § 125 ods. 1, ods. 2 CSP podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

13. Podľa § 127 CSP ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis.

14. Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) orgán verejnej moci vykoná pri výkone verejnej moci autorizáciu elektronického podania alebo elektronického úradného dokumentu kvalifikovaným elektronickým podpisom vyhotoveným s použitím mandátneho certifikátu alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, ku ktorým pripojí kvalifikovanú elektronickú časovú pečať, a to spôsobom podľa odseku 3. Osoba, ktorá nie je orgánom verejnej moci, vykoná autorizáciu elektronického podania, a) ak sa podľa zákona podáva v elektronickej podobe a zákon neustanovuje iný spôsob autorizácie alebo ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis 1. kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, 2. použitím na to určenej funkcie informačného systému prístupového miesta a po úspešnej autentifikácii osoby ktorá autorizáciu vykonáva, zodpovedajúcej najmenej úrovni zabezpečenia "pokročilá" podľa osobitného predpisu, ak sa zabezpečí uvedenie tejto osoby ako odosielateľa elektronickej správy, nemennosť obsahu autorizovaného dokumentu do momentu uloženia v elektronickej schránke adresáta, spojenie autorizovaného dokumentu s identifikátorom osoby odosielateľa a zachovanie väzby medzi nimi, ak to osobitný predpis nezakazuje alebo 3. uznaným spôsobom autorizácie, ak to osobitný predpis nezakazuje, b) kvalifikovaným elektronickým podpisom, ktorého kvalifikovaný certifikát obsahuje minimálny súbor osobných identifikačných údajov reprezentujúcich jedinečným spôsobom fyzickú osobu podľa osobitného predpisu, a ktorý zahrnul do autorizácie aj kvalifikovanú elektronickú časovú pečať, ktorá určuje dátum a čas, po ktorom nastala autorizácia, ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis, ktorý musí byť úradne osvedčený.

15. Podľa § 23 ods. 2 zákona č. 305/2013 Z. z. uznaný spôsob autorizácie je taký spôsob autorizácie, ktorý zabezpečuje spoľahlivú identifikáciu osoby, ktorá autorizáciu vykonala, a spoľahlivé zachytenie obsahu právneho úkonu, ktorý autorizovala, ako aj zhodu medzi autorizovaným právnym úkonom a právnym úkonom, ktorý osoba autorizovala. Uznaný spôsob autorizácie môže byť odlišný pre autorizáciu elektronického podania, pri ktorom sa vyžaduje vlastnoručný podpis, a elektronického podania, pri ktorom musí byť vlastnoručný podpis úradne osvedčený.

16. Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z., ak osobitný predpis na účely konania o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach osôb ukladá osobe povinnosť podať alebo doručiť orgánu verejnej moci návrh na začatie konania, žalobu, žiadosť, sťažnosť, vyjadrenie, stanovisko, ohlásenie alebo iný dokument alebo ak ju na ich podanie oprávňuje, považuje sa táto povinnosť za riadne splnenú alebo toto oprávnenie za riadne využité podaním elektronického podania alebo dorúčením elektronického podania, ktoré je autorizované za podmienok podľa § 23 ods. 1. Ustanovením prvej vety nie sú dotknuté oprávnenia orgánu verejnej moci podľa osobitných predpisov požadovať odstránenie väd, doplnenie elektronického podania, odmietnuť prijatie elektronického podania alebo možnosť, či povinnosť orgánu verejnej moci nekonať alebo konanie zastaviť, ak je elektronické podanie neúplné. Elektronické podanie je podané jeho odoslaním do elektronickej schránky orgánu verejnej moci; na účely preukázania momentu odoslania sa použijú údaje z potvrdenia podľa § 5 ods. 8.

17. Pre podanie vo veci samej v elektronickej podobe zákonodarca v ust. § 125 ods. 1, 2 CSP upravil, že podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe a zároveň

musí byť autorizované podľa osobitného predpisu (zákon o e-Governmente). Ak je podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu, treba ho dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu (zákon o e-Governmente), a ak sa dodatočne nedoručí súdu do 10 dní, na podanie sa neprihliada a súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Ak takéto podanie nie je autorizované podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente osobou, ktorá podľa obsahu toto podanie podala, pričom osoba ktorá ho podpísala kvalifikovaným elektronickým podpisom, na podpísanie takéhoto podania určeného súdu nebola oprávnená, súd pre nedostatok podpisu, ktorý je jednou zo základných náležitostí podania (§ 127 písm. e/ CSP), na doplnenie ktorého súd pri elektronickom podaní vzhľadom na špeciálnu úpravu v § 125 ods. 2 CSP nevyzýva, toto podanie odmietne.

18. Dovolací súd má za to, že úlohou odvolacieho súdu prv, než pristúpil k posudzovaniu dôvodnosti podaného odvolania z jeho vecnej stránky, bolo posúdenie, či odvolateľ splnil všetky zákonom vyžadované podmienky, ktoré odvolaciemu súdu umožnia odvolanie meritórne prejednať. V posudzovanej veci žalobca (prostredníctvom svojej elektronickej schránky) podal proti meritórnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie odvolanie vo forme elektronického súboru. Odvolanie bolo podané elektronicky z elektronickej schránky žalobcu, a toto podanie bolo zaslané súdu formou formuláru odvolania a zároveň bola k nemu priložená príloha vo formáte PDF súboru, avšak táto príloha obsahujúca podrobné odôvodnenie odvolania, nebola podpísaná kvalifikovaným elektronickým podpisom žalobcu. Z výsledku informatívneho overenia podpisov a pečatí v elektronickej správe (č.l. 653) je možné zistiť, že podanie príloha k formuláru na odvolanie nie je podpísaná kvalifikovaným elektronickým podpisom žalobcu. Odvolanie odoslané vo forme formulára je autorizované, teda elektronicky podpísané žalobcom. Príloha odvolania (dokument priložený odvolaniu), ktorá obsahovala odvolacie dôvody autorizovaná, teda elektronicky podpísaná, nie je.

18.1. Z obsahu elektronického súdneho spisu vyplynulo, že dňa 4. júla 2022 boli doň pridané dva dokumenty. Podanie označené ako „Návrh - Odvolanie“, uvedené podanie obsahovalo text v časti predmetu návrhu: „Odvolanie voči rozsudku OS Piešťany sp. zn. 7Cb/34/2016 zo dňa 27. mája 2022“ a v časti odôvodnenia návrhu: „Odôvodnenie je súčasťou prílohy tohto formulára“. V časti návrhu rozhodnutia: „Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujeme, aby dovolací súd v zmysle § 391 Civilného sporového poriadku Rozsudok Okresného súdu Piešťany zo dňa 27. mája 2022 sp. zn. 7Cb/34/2016 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.“ Toto podanie bolo podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom G. R., riaditeľky odboru právneho oddelenia žalobcu, oprávnenej konať v mene žalobcu.

18.2. Druhý dokument pridaný toho istého dňa bolo podanie označené ako „Odvolanie žalobcu proti rozsudku“. Uvedené podanie bolo vo formáte pdf priložené ako príloha k formuláru a obsahovalo odôvodnenie odvolania.

19. Vo veci bolo nesporné, že žalobca podal odvolanie formou formulára na to určeného, v ktorom uviedol voči ktorému rozhodnutiu ho podáva, v akom rozsahu rozhodnutie súdu prvej inštancie napáda ako aj to, že bolo podané v zákonnej lehote a zároveň, že súčasťou (prílohou) tohto formulára bolo aj jeho odôvodnenie. Sporné nebolo ani to, že odvolanie vo forme formulára bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, tak ako to ukladá zákon o e-Governmente. Sporné bolo, či je potrebné podpísať zaručeným elektronickým podpisom aj prílohy takéhoto formulára v prípade, že obsahujú odvolacie dôvody, a teda či takto podané odvolanie obsahuje náležitosti v zmysle § 363 CSP.

19.1. Vo vzťahu k relevancii elektronických podaní, elektronické podanie má rovnaké účinky ako podanie v listinnej podobe (§ 28 ods. 1 zákona o e-Governmente), pokiaľ bolo autorizované podľa § 23 ods. 1 tohto zákona. Možno teda povedať, že pokiaľ bolo realizované elektronické podanie, ktoré zároveň aj spĺňalo požiadavku autorizácie v zmysle zákonných ustanovení a spolu s týmto podaním bola doručená aj príloha obsahujúca časť odvolania, ktorá nebola takto autorizovaná, pričom ak by na ňu súd v tomto prípade neprihliadal, išlo by podľa dovolacieho súdu o prílišný formalizmus zo stany súdu. Vo vzťahu k naplneniu účelu príslušnej právnej normy sa vyjadril aj ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 269/2022 zo dňa 12. januára 2023, keď uviedol, že: „Všeobecné súdy musia v prípade posudzovania splnenia určitých formálnych podmienok vždy zohľadniť, či procesná strana naplnila účel, ktorý sleduje konkrétna právna norma. Bezpodmienečné trvanie na splnení určitých podmienok bez zohľadnenia toho, či bol naplnený účel danej normy, môže viesť k odopretiu práva na prístup súdu.“ Záver odvolacieho súdu o tom, že nespĺňa náležitosti podľa ustanovenia § 363 CSP, je výsledkom takej aplikácie tohto ustanovenia, ktorý nesmeruje k naplneniu jeho účelu. Podľa dovolacieho súdu ide o príliš formalistickú právnu úvahu pri výklade tohto ustanovenia.

20. Najvyšší súd v kontexte uvedeného poukazuje na názor vyslovený ústavným súdom v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 474/2023 zo dňa 11. júna 2024, v ktorom konštatoval, že: „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo na prístup k súdu. Slovenská republika, ako aj všetky jej orgány verejnej moci majú pozitívny záväzok aktívnym spôsobom zabezpečiť, aby práva a slobody garantované jej právnym poriadkom neboli oprávneným subjektom pod jej jurisdikciou len formálne garantované, ale aby tieto práva a slobody boli „prakticky a efektívne“ dosiahnuteľné. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom pre poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (m. m. II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05).

20.1. Pri posúdení toho, či rozhodovanie vnútroštátnych súdov je zaťažené prílišným či nadmerným formalizmom, je nevyhnutné prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, pričom k porušeniu práva na prístup k súdu dôjde v prípade, že stanovené pravidlo prestane slúžiť cieľu právnej istoty a riadnemu výkonu spravodlivosti a stane sa z neho bariéra znemožňujúca strane sporu prejednať jej spor meritorne pred príslušným súdom (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kart proti Turecku, sťažnosť č. 8917/05, rozsudok Veľkej komory z 3. 12. 2009, § 79 in fine). Základné právo na súdnu ochranu je v demokratickej spoločnosti natoľko favorizované, že pri jeho výkone neprichádza do úvahy (zo strany súdov) jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojvoľné) obmedzenie, či dokonca popretie (I. ÚS 2/08, IV. ÚS 197/2010).“

20.2. Ústavný súd tiež vo viacerých rozhodnutiach napr. v rozhodnutí II. ÚS 453/2023 uviedol, že: „účelom elektronického podania je zjednodušiť a zefektívniť civilné súdne konanie. Pri elektronických podaniach vo veci samej je prirodzene potrebné zabezpečiť dostatočnú verifikáciu osoby, ktorá podanie robila. Zákon preto predpisuje striktné formálne pravidlá a volí formu kvalifikovaného elektronického podpisu podľa zákona č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov. Stanovenie týchto pravidiel je úplne pochopiteľné. Tieto pravidlá by však nemali prístup strán k súdu sťažovať až znemožňovať. Pokiaľ je prípustné odstraňovať vady listinných podaní, a to aj pri nedostatku podpisu (II. ÚS 350/2021) alebo nedostatku plnomocenstva, nie je rozumný dôvod, aby to pri elektronických podaniach s nedostatočnou, no stále zákonom predpokladanou autorizáciou nebolo možné. Potom by mali elektronické podania nevýhodnejší a prísnejší režim, čo iste nebolo cieľom zákonodarcu (III. ÚS 404/2023) v § 125 ods. 2 CSP formulovaná povinnosť doplniť elektronické podanie v lehote 10 dní zjavne smeruje voči elektronickým podaniam, ktorých autorizácia je na úrovni obyčajného elektronického podpisu. Pri podaní elektronického podania vo veci samej bez akéhokoľvek vyššieho stupňa autorizácie si je sám podávateľ vedomý, že podanie vo veci samej v takej podobe nemôže vyvolať procesné účinky a treba ho doplniť, inak súd naň podľa § 125 ods.2 CSP neprihliadne (tiež III. ÚS 404/2023).“ V rozhodnutí III. ÚS 404/2023 ústavný súd ešte poznamenal, že „elektronizácia justície je výzvou pre všetky právnické profesie, a preto je potrebné k posudzovaniu splnenia rôznych technických náležitostí pristupovať s porozumením. S porozumením aj k elektronickým podaniam procesných strán, ktoré nemožno pri každom technickom nedostatku nezvratne sankcionovať.“ Konštatoval tiež, že „bezpodmienečné trvanie na splnení určitých podmienok bez zohľadnenia toho, či bol naplnený účel danej normy, môže viesť k odopretiu práva na prístup k súdu (III. ÚS 269/2022). Za súladný s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR považuje postup všeobecných súdov:...ktorý je ústretovejší k právu účastníkov na prístup k súdu. Splnenie určitých formálnych náležitostí podaní, ako aj stanovenie podmienok konania dávajú súdnemu konaniu potrebnú formálnosť a jasné pravidlá. Tie však nemôžu byť vyžadované tak, že od účastníkov konania sa bude vyžadovať bezpodmienečná neomylnosť. Tak ako má súd právo na opravu svojich chýb prostredníctvom inštitútu opravy rozsudku alebo doplnenia rozsudku, určitá primeraná tolerancia by mala existovať aj vo vzťahu k prípadným nedostatkom úkonov strán sporu.“

20.3. Ústavný súd v rozhodnutí I. ÚS 223/2021 judikoval, že z ustanovenia § 125 ods. 2 CSOP je zrejmé, že forma akou sa musí sporová strana obrátiť na súd, je jednoznačne ustanovená ako forma písomná, ktorá môže byť zachytená buď v listinnej alebo elektronickej podobe. Pri elektronickej forme podania vo veci samej platí, že ak toto nie je autorizované podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente, súd naň od počiatku neprihliada ako na podanie písomné, a to, aby ho súd začal za takéto považovať, môže dosiahnuť ten, kto ho podáva, jedine tým, že ho v lehote do 10 dní od odoslania neautorizovaného elektronického podania podá znova ako autorizované elektronické podanie alebo ho dodatočne doručí v 10-dňovej lehote v písomnej podobe. Ak k dodatočnému doplneniu nedôjde, podanie nemá účinky písomného podania a súd naň neprihliada. Súčasne platí, že ten kto podáva podanie o veci samej elektronicke bez autorizácie, má povinnosť sám odstrániť tento nedostatok, a to bez ďalšej výzvy súdu,

teda na strane súdu nie je zákonom daná povinnosť vyzvať na dodatočné doručenie podania (obdobne II. ÚS 442/2021).

21. K argumentácii žalovaného týkajúcej sa rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 442/2021 zo dňa 3. februára 2022 uvádza, že predmetom ústavného prieskumu v tomto prípade bola otázka týkajúca sa postupu odvolacieho súdu pri podanom odvolaní elektronickou formou vo formáte MS Word, pričom nebolo autorizované podľa zákona o e-Governmente. Autorizovaná bola iba sprievodná strana. Naproti tomu v prejednávanej veci, ktorá je predmetom tohto rozhodnutia, bolo odvolanie žalobcu podané elektronicky prostredníctvom formulára na podanie odvolania, ktoré bolo autorizované podľa zákona o e-Governmente elektronickým podpisom a ako príloha bol k nemu pripojený súbor vo formáte pdf, ktorý obsahoval odôvodnenie tohto odvolania. Preto ide o inú situáciu aká nastala v konaní, ktoré bolo prejednávané v rozhodnutí ústavného súdu, na ktoré poukázal žalovaný.

22. Dovolací súd uzatvára, že v tomto prípade bolo odvolanie podané na samostatnom elektronickom formulári pre elektronické podanie odvolania, podpísanom zaručeným elektronickým podpisom, pričom priamo v tomto odvolacom formulári, v kolónke Odôvodnenie odvolateľ odkazuje na pripojenú prílohu k odvolaniu, v ktorej sú uvedené odvolacie dôvody. Príloha teda bola súčasťou daného elektronického podania, avšak už osobitne podpísaná nebola s tým tvrdením odvolateľa, že sa spravoval postupom a poučením uvedeným na stránke MS SR. Vzhľadom k tomu, že elektronický formulár odvolania bol podpísaný zaručeným elektronickým podpisom, je podľa dovolacieho súdu možné jednoznačne overiť osobu, ktorá ho podávala, čím sa dosiahol zákonom sledovaný účel a zaručený elektronický podpis dodal tomuto elektronickému formuláru podobu, na ktorú súd musí prihliadnuť ako na podanie písomné, vrátane k nemu pripojených príloh. Relevantné v danom prípade bolo, že rubrika elektronicky podaného odvolacieho formulára určená pre odôvodnenie odvolania vyplnená žalobcom bola, hoci len odkazom na pripojenú prílohu formulára, v ktorej sa nachádzal celý text odvolania vrátane odvolacích dôvodov. Najvyšší súd vo svojom názore vychádzal z doktríny materiálneho poňatia právneho štátu, pričom poukazuje aj na spomínanú judikatúru ústavného súdu v tejto otázke. Iný postup súdu v tejto konkrétnej veci podaného odvolania by bol už príliš formalistický, hoci účel sledovaný zákonom o e-Governmente bol naplnený a odvolanie bolo dostatočne autorizované (obdobne aj 5Ndob/1/2022).

23. Dovolací súd vo vzťahu k ďalšiemu postupu odvolacieho súdu uvádza, že veľký senát občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu v rozhodnutí sp. zn. 1VCdo/2/2023 zo dňa 8. novembra 2023 vyjadril svoj právny názor vo vzťahu posudzovaniu odvolania, ktoré neobsahuje odvolacie dôvody, tzv. blanketové odvolanie (v danom prípade bolo odvolanie podané elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom advokáta v posledný deň odvolacej lehoty s použitím formulára na elektronické podanie, kde v kolónke predmet a text návrhu uviedol, že podáva odvolanie proti rozsudku s tým, že odôvodnenie odvolania je v prílohe a rovnako v prílohe je tiež petit odvolacieho návrhu, avšak uvedený elektronický dokument žiadne prílohy neobsahoval - tie boli doplnené až po odvolacej lehote v ďalšom elektronickom podaní). Veľký senát uviedol, že: „...vzhľadom na právnu úpravu uvedenú v § 380 CSP, z ktorého vyplýva, že odvolací súd môže v zásade prihliadať iba na dôvody vymedzené v podanom odvolaní, ktoré boli vymedzené v odvolacej lehote. Súd však musí z úradnej povinnosti prihliadať na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok (pozri ust. § 161 CSP). Z uvedeného preto následne plynie záver, z ktorého je možné zovšeobecniť právnu vetu v kontexte posudzovaného blanketového odvolania uvedenú vo výroku III: Aj v prípade tzv. blanketového odvolania je odvolací súd povinný z úradnej moci rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať v rozsahu, či boli splnené procesné podmienky (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Preto bude zo strany odvolacieho súdu vždy jeho povinnosťou v zmysle uvedeného zákonného imperatívu, zdublikovaného v ust. § 380 ods. 2 CSP aj v prípade tzv. blanketového odvolania skúmať procesné podmienky, tak ako to má toto ustanovenie na mysli.“

23.1. A zároveň, že: „...ak odvolací súd v zmysle prieskumu podľa § 380 ods. 2 CSP nezistí vadu v procesných podmienkach, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí. Podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie prichádza do úvahy, ak je vo výroku vecne správne. V danom prípade však nedochádza k vecnému prieskumu výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale procesných väd v zmysle § 380 ods. 2 CSP vzhľadom na existenciu tzv. blanketového odvolania. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu akým spôsobom má odvolací súd rozhodnúť v uvedenom prípade.“

23.2. Veľký senát vyslovuje názor, že ak odvolací súd v zmysle prieskumu podľa § 380 ods. 2 CSP nezistí vadu v procesných podmienkach, rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí podľa ust. § 387 ods. 1 CSP, za použitia základných princípov uvedených v čl. 4 ods. 1 CSP, keď toto ustanovenie upravuje postup - spôsob rozhodnutia, najbližšie posudzovanej veci, a použitie tohto ustanovenia zároveň zodpovedá

účelu a zmyslu uvedeného ust. § 380 ods. 2 CSP vykonať prieskum procesných vád z úradnej moci odvolacieho súdu aj pri tzv. blanketových odvolaniach.“

24. Dovolací súd tak dospel k záveru, že odvolací súd, keďže odmietol odvolanie podané elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom, pričom odvolacie dôvody boli uvedené v súčasne pripojenej prílohe tohto elektronicky podaného odvolania, v ktorého kolónke odôvodnenie priamo odkazovalo na pripojenú elektronickú prílohu formulára, postupoval príliš formalisticky a zaťažil tak konanie vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) CSP. Nedá sa v danom prípade konštatovať, že podanie odvolanie nebolo podané so zaručeným elektronickým podpisom, keďže elektronický odvolací formulár bol podpísaný zaručeným elektronickým podpisom a ani, že by neobsahovalo odvolacie dôvody, keďže tieto boli pripojené v prílohe k tomuto formuláru a na túto prílohu odkazoval aj text uvedený v kolónke odôvodnenie elektronického odvolacieho formulára. Zaručený elektronický podpis na odvolacom formulári a vo formulári výslovný odkaz v kolónke odôvodnenie v tomto prípade autorizovali aj pripojenú prílohu s dôvodmi odvolania. V takomto prípade by bolo príliš formalistické konštatovať, že odvolanie neobsahovalo odvolacie dôvody. Odvolací súd preto nesprávne postupoval, keď odvolanie žalobcu odmietol. Len na okraj, ešte dovolací súd poznamenáva, že ak odvolací súd považoval podané odvolanie za podané bez dôvodov, mal v zmysle vyššie citovaného uznesenia Veľkého senátu občianskoprávného kolégia NSSR preskúmať napadnuté rozhodnutie v rozsahu procesných vád v zmysle § 380 ods. 2 CSP, čo tiež odvolací súd neurobil, ale len odvolanie bez ďalšieho odmietol. V dôsledku tohto svojho nesprávneho procesného postupu znemožnil súd žalobcovi realizáciu jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces, čím bola založená nielen procesná prípustnosť, ale aj dôvodnosť dovolania žalobcu podľa § 420 písm. f) CSP. Vzhľadom na to najvyšší súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie o podanom odvolaní žalobcu (§ 450 CSP).

25. Podľa ustanovenia § 453 ods. 3 CSP o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd.

26. Podľa § 18l ods. 1 písm. g) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“), výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane správny majetku štátu, práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých vzťahov a iných právnych vzťahov a práv a povinností z osobitných vzťahov sudcov a prísediacich z radov občanov štátu prechádzajú od 1. júna 2023 z Okresného súdu Piešťany na Okresný súd Trnava.

27. Podľa § 2 ods. 32 zákona č. 371/2004 Z. z., sídlom Okresného súdu Trnava je mesto Trnava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Trnava, Hlohovec a Piešťany. Okresný súd Trnava má pracovisko v meste Piešťany.

28. Podľa § 22 písm. g) CSP, kauzálna príslušnosť súdom v obchodnoprávných sporoch je Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave.

29. Podľa § 471c CSP (v znení účinnom od 1. júna 2023), konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd. Predmetná vec bola pôvodne právoplatne skončená ku dňu 31.5.2023 rozhodnutím Krajského súdu v Trnave. Dovolací súd na základe žalobcom podaného dovolania rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolací súd pri rozhodovaní o vrátení veci na ďalšie konanie zvažoval pri okamžitej aplikabilite novej procesnoprávnej úpravy týkajúcej sa tzv. novej súdnej mapy a zmien kompetencií jednotlivých súdov zavedených v rámci súdnej reformy od 1.6.2023, či nemá byť vec vrátená na ďalšie konanie na Krajský súd v Bratislave. Podľa rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (nález z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011, uznesenie z 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018, uznesenie z 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020, nález z 8. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/2022).

Podstatou princípu okamžitej aplikability je zabezpečiť procesne efektívne prejednanie vecí vyhnutím sa nachádzaniu vhodného procesného režimu (v spleti prechodných ustanovení), čo umožňuje súdom sústrediť sa na hmotnoprávnu povahu sporu (nález zo 4. júla 2017, sp. zn. III. ÚS 267/2017).

30. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému súdom prvej inštancie v konaní o obchodnoprávnom spore podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol funkčne príslušný Krajský súd v Trnave, zatiaľ čo s účinnosťou od 1. júna 2023 je na konanie o odvolaní v zmysle § 34 ods. 2 písm. b) CSP funkčne príslušný Krajský súd v Bratislave, a zároveň ak § 471c CSP - intertemporálne ustanovenie - explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy, je od 1. júna 2023 na odvolacie konanie v obchodnoprávnom spore začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný krajský súd určený podľa úpravy CSP účinnej od 1. júna 2023, t.j. Krajský súd v Bratislave pre odvolacie konania pre obchodnoprávne spory v obvode KS Trnava, KS Nitra, KS Bratislava. Ustanovenie § 471c CSP a contrario nepokrýva funkčnú a ani kauzálnu príslušnosť odvolacích súdov. Ak by zákonodarca mienil, aby sa tento prechodný právny režim týkal aj funkčnej a kauzálnej príslušnosti, vyjadril by to výslovne tak, ako to v minulosti urobil v prechodnom ustanovení § 470 ods. 4 CSP (konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo). Preto je pri nachádzaní funkčnej príslušnosti krajského súdu na konanie o odvolaní v obchodnoprávných sporoch potrebné vychádzať z okamžitej aplikability procesného predpisu (§ 470 ods. 1 CSP), súladne so zámerom „súdnej reformy“ zahŕňajúcej špecifické požiadavky zákonodarcu smerujúce k špecializácii súdov (sudcov) v určitých druhoch sporov tak na úrovni okresných, ako aj krajských súdov.

31. Pri uvažovaní o funkčnej príslušnosti súdu podľa § 34 ods. 1 a 2 CSP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v obchodnoprávnom spore súdom prvej inštancie, ktorý *expressis verbis* nie je vymenovaný v § 22 písm. d) a g) CSP (v danom prípade išlo o Okresný súd Piešťany, ktorý sa však po zmenách v súdnej mape stal pracoviskom Okresného súdu Trnava), prihliadajúc na článok 4 ods. 1 Základných princípov CSP, treba zohľadniť, že pokiaľ jedným z nosných dôvodov tzv. súdnej reformy bola špecializácia súdov, v CSP explicitne zvýraznená i novou úpravou kauzálnej príslušnosti súdov (na konanie v obchodnoprávných sporoch v § 22), pod funkčnú príslušnosť krajských súdov vymenovaných v § 34 ods. 2 písm. a) až c) CSP je potrebné zahrnúť všetky obchodnoprávne spory riešené na všetkých súdoch prvej inštancie spadajúcich tak do obvodov týchto troch krajských súdov, ako aj do obvodov krajských súdov vymenovaných v § 22 písm. d) až h) CSP. Stráca totiž logiku a bolo by v rozpore s interpretáciou právneho predpisu z hľadiska jeho účelu a zmyslu (t.j. špecializácia krajských súdov na rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov v obchodnoprávných sporoch, ktorá je sústredená v rámci zmien v súdnej mape na 3 krajské súdy - KS BA, KS BB, KS KE, na ktorých by mali pôsobiť, okrem iných, aj 3-členné senáty špecializované na vybavovanie obchodnoprávnej agendy), aby napr. o odvolaniach proti rozhodnutiam iného okresného súdu (ako Okresný súd Trnava) v obvode KS Trnava v obchodnoprávnom spore rozhodoval Krajský súd v Trnave a o odvolaniach voči rozhodnutiam Okresného súdu v Trnave v obchodnoprávnom spore by rozhodoval Krajský súd v Bratislave. To, že okresný súd, ktorý nie je kauzálne príslušný na konanie o obchodnoprávnom spore (t.j. nie je výslovne uvedený v § 22 CSP), tento obchodnoprávny spor nepostúpi/-il na kauzálne príslušný súd výslovne uvedený v § 22 CSP (alebo ho už postúpiť nemôže - napr. vec je v štádiu po prvom pojednávaní - § 40 CSP), neznamená, že predmetný spor stratí obchodnoprávny charakter. Dovolací súd preto pri okamžitej aplikácii novej procesnoprávnej úpravy zmien týkajúcich sa tzv. súdnej mapy, v tomto prípade vec vrátil na ďalšie konanie Krajskému súdu v Bratislave podľa § 34 ods. 2 CSP.

32. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.